

Susann Östergård
Ekolog
Telefon 08-508 28 936, 076-122 89 36
susann.ostergard@miljo.stockholm.se

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

SKRIVELSE FRÅN CARIN JÄMTIN (S) OM MÖJLIGHETEN ATT INRÄTTA ETT HOLKPROGRAM

Remiss från Kommunstyrelsen Rotel II, dnr 304-1607/2009

Förslag till beslut

- 1 Som svar på remissen från Kommunstyrelsen föreslå Kommunfullmäktige att motionen anses besvarad med vad som anförs i utlåtandet.
- 2 Omedelbar justering.

Gunnar Söderholm

Ulf Mohlander

Sammanfattning

Carin Jämtin (S) har till kommunstyrelsen överlämnat en skrivelse om möjligheten att inrätta ett holkprogram för att främja den biologiska mångfalden och bekämpa skadedjur i staden. I skrivelsen finns förslag på vad ett holkprogram skulle kunna innehålla, t.ex. uppsättning av bon, ringmärkning, samarbete med föreningar och insatser för att underlätta för stadens skolor och liknande till egna aktiviteter inom området.

Miljöförvaltningen är positiv till de förslag till åtgärder som tas upp i skrivelsen. Trots de fördelar som miljöförvaltningen ser med förslagna åtgärder är förvaltningens bedömning att ett särskilt *holkprogram* inte behövs. Miljöförvaltningen föreslår istället att miljö- och hälsoskyddsnämnden inför år 2011 ges i uppdrag att utveckla en fördjupning i vilken det bl.a. beskrivs vilka geografiska platser den här typen av insatser bör riktas till. Den kan i likhet med rapporten ”Biologisk utveckling av Stockholm. – Förslag till åtgärder”¹

¹ Rapporten finns på <http://www.stockholm.se/KlimatMiljo/Natur-och-parker/Biologisk-mangfald/>

(MHN, 2003) fungera som inspirationskälla och vägledning i stadens fysiska planering och exploatering av mark och vatten.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till miljö- och hälsoskyddsnämnden, utbildningsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden och tre stadsdelsnämnder remitterat en skrivelse från oppositionsborgarrådet Carin Jämtin (S), för yttrande senast den 20 december. Skrivelsen handlar om att utreda möjligheten att inrätta holkprogram för att främja biologisk mångfald och bekämpa skadedjur i staden (bilaga 1). I skrivelsen finns förslag på vad ett holkprogram skulle kunna innehålla, t.ex. uppsättning av bon för kattuggla och fladdermöss, ringmärkning av tornfalk, samarbete med ornitologiska föreningar, samt särskilda insatser för att stimulera och underlätta för stadens skolor, förskolor och skolbarnomsorg till egna aktiviteter inom området.

Förvaltningens synpunkter

Miljöförvaltningen är i stort positiv till de förslag till åtgärder som tas upp i skrivelsen.

Miljöförvaltningen har exempelvis i arbetet med att kontrollera duvhökars häckningsframgång goda erfarenheter av konstgjorda boplatser, som i detta fall förstärkt duvhökars häckningsmöjligheter. Inventeringen av duvhök har också resulterat i för staden ny kunskap om duvhökars fångst av t.ex. råttor och tamduvor. Andra djur som kan exemplifiera denna typ av ekosystemtjänst² är insektsätande fåglar och fladdermöss. De åtgärder som beskrivs i skrivelsen är också i linje med mål för biologisk mångfald i styrdokument som miljöprogrammet samt i parkprogrammet.

Trots de fördelar som miljöförvaltningen ser med förslagna åtgärder är förvaltningens bedömning att ett särskilt *holkprogram* inte behövs. Skälen är primärt:

- Intresset för den här typen av åtgärder är redan stort. Såväl Stockholms stad som allmänhet och föreningar har placerat ut framför allt fågelholkar.
- Miljöförvaltningen anser att behovet av ringmärkning ska bedömas från fall till fall inför specifika uppföljningsinsatser eller kontinuerlig miljöövervakning.
- De förslag som handlar om särskilda aktiviteter riktade till skolor, förskolor och skolbarnomsorg, samt att erbjuda dessa målgrupper möjligheter att gynna djurlivet, bedömer förvaltningen kräver särskilda anslag och samordning. En sådan satsning bör föregås av en studie av vilka behov och förutsättningar dessa målgrupper har för att svara på sådana satsningar. Det bör också klargöras vem som ska samordna den typen av insatser.

² Begreppet ekosystemtjänster beskriver de nyttor för människor som ekosystemen s.a.s. levererar.

Miljöförvaltningen föreslår istället att miljö- och hälsoskyddsnämnden inför år 2011 ges i uppdrag att arbeta vidare utifrån intentionen med rapporten ”Biologisk utveckling av Stockholm. – Förslag till åtgärder”³ (MHN 2003-11-23), vilken var att samlat beskriva prioriterade åtgärder för en livskraftig biologisk mångfald i staden. I BUS-rapporten är fokus på ekologiskt inriktad skötsel och restaurering av befintliga park- och naturområden, även om vissa förslag också handlar om att bygga nya förutsättningar för djur, t.ex. groddammar och sjöfågelflottar. BUS-rapporten har sedan den publicerades använts som idégiva och vägledning för hänsyn till biologisk mångfald i stadens fysiska planering och exploatering av mark och vatten.

Förvaltningen föreslår alltså en kompletterande fördjupning i förslag till konstgjorda holkar och liknande för ett urval djurgrupper, eftersom den typ av åtgärder som tas upp i skrivelsen hör till sådana som uppvisat goda resultat. Många efterfrågar information om den här typen av åtgärder. Idag finns information på webben⁴ om hur man kan bygga och på ett miljövänligt sätt sätta upp t.ex. fladdermusholkar.

En stadsspecifik fördjupning bör beskriva vilka geografiska platser åtgärderna lämpligen riktas till, t.ex. för att gynna fladdermusarter som pekas ut i artskyddsförordningen⁵ och den europeiska konventionen EUROBATS⁶. Där kan det också tydliggöras att utsättning av holkar bör inkludera skötsel och uppföljning av status. Holkar bör hållas i gott skick så att exempelvis fågelhäckningen inte äventyras av att holken går sönder eller faller ned.

Fördjupningen bör göras i dialog med berörda förvaltningar samt med enskilda experter och föreningar. Sedan tidigare har miljöförvaltningen ett brett kontaktnät såväl inom staden som med externa sakkunniga. Liksom BUS-rapporten kan en sådan rapport tjäna som information och inspiration som stöd för ekologiskt inriktad utveckling av stadsmiljön.

Övrigt

Riksdagen har nyligen godkänt propositionen 2008/2009:214 ”Hållbart skydd av naturområden”. I propositionens inledning står att satsningen på lokala naturvårdsprojekt (LONA) ska återupptas, vilket kan vara en möjlighet för staden i detta sammanhang.

I beredningen av detta ärende har förvaltningen hämtat synpunkter genom stadens naturvårdsnätverk, med representanter från bl.a. idrottsförvaltningen, stadsbyggnads- respektive exploateringskontoret och Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning.

³ Rapporten finns på <http://www.stockholm.se/KlimatMiljo/Natur-och-parker/Biologisk-mangfald/>

⁴ Exempel på webbsidor är <http://www.sofnet.org/index.asp?lev=819> (Sveriges Ornitologiska förening) <http://www.naturskyddsforeningen.se/natur-och-miljo/djur-och-natur/vilda-grannar/holkar-och-bon/>.

⁵ SFS 2007:845.

⁶ Överenskommelsen om skydd av bestånd av europeiska fladdermöss (SÖ 1993:30), även kallad ”EUROBATS”, har undertecknats av Sverige.

Bilagor

Bilaga 1 Carin Jämtins (S) skrivelse om möjligheten att inrätta ett holkprogram.]